

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

67 ÅRGANG

8. SEPTEMBER 1955

A V I N N H O L D E T :
GUDS ORD ER IKKE BUNDET - LATIN ELLER MORS-
MÅL? - VATIKANBIBLIOTEKETS SKATTER OVER AT-
LANTEREN - SETT OG HØRT I PALESTINA - BLIKK
PÅ TIDEN - KATOLSK STUDENTLIV I TYSKLAND -
LITURGI OG MUSIKK - ARGENTINA - UTLANDET.

NR.

32

33

NESTE NUMMER KOMMER 22. SEPTEMBER 1955.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 11. SEPTEMBER: 15. sønd. etter Pinse. Ep. Gal. 5, 25—26; 6, 1—10. Ev. Luk. 7, 11—16. Mandag: Marias navnefest. Tirsdag: Ferialdag. Onsdag: Korssets opphøyelse. Torsdag: Marias syv smerter. Fredag: Kornelius, pave, og Kyprian, bekj., martyrer. Lørdag: Frans av Assisis sårmerker.

SØNDAG 18. SEPTEMBER: 16. sønd. etter Pinse. Ep. Ef. 3, 12—21. Ev. Luk. 14, 1—11. Mandag: Ianuarus, bisk. og medmartyrer. Tirsdag: Eustachius og medmartyrer (Ap. Matteus's vigiliest). Onsdag: Matteus, apostel og evang. (Imbredag). Torsdag: Thomas fra Villanova, bisk., bekj. Fredag: Linus, pave, mart. (Imbredag). Lørdag: Vår Frue av Mercede. (Imbredag).

KIRKEÅRET — KRISTUS OG HANS HELLIGE VENNER

Når Kirken er Guds røst i tiden, må den også vite hvordan den skal få oss, sine lemmer, i tale. Derfor har den da knyttet Kristi frelserverk på mystisk vis til vårt jordiske liv i timer, dager og døgn, uker og måneder i et spesifisert årsprogram som skal hjelpe oss å fatte og følge Frelserens innbydelse til oss om å være hans disipler som vennene hans fra hans egne jordiske dager. Vi kjenner dette året med høytidene jul, påske og pinse som minner oss om Kristi fødsel, oppstandelse og gjenkomst ved den Helligånd. Og vi kjenner mange andre høytider som er direkte knyttet til Frelserens liv. Vi kjenner festene som minner oss om hans nære forhold til menneskene. Først og fremst har vi det ømme forholdet til hans jordiske mor Maria, til Josef som hadde sørget for ham som barn og yngling, til de mange hellige menn og kvinner som har fulgt Frelserens livsprogram slik at de selv er blitt ett med det, blitt lysende programposter ved deres eksempel på dyd og fullkommenhet. Helt opp til vår egen tid har vi sett slike hellige skikkelser følge så tett opp til Frelserens spor at Kirken, til Guds større ære, har villet knytte dager i kirkeåret til deres navn. Og følger vi det liturgiske år tilbake gjennom tidene, vil vi se et år i stadig vekst av Kristi fylde. Det tok til med et fattig, stille nødsår da vi hører om et lite barn som blir født i en kald stall og lagt i en krybbe. Siden har dette året rent dynamisk vokst i innhold, omfang og kraft. En hær av hellige har gjennom tidene sluttet seg til Kristus. I rekken kan vi kjenne tidene igjen gjennom de forskjellige tiders store hellige, ja, se Gudsønnens liv fortsette gjennom deres verker. For de har ydet dåder som bare har vært mulige i kraft av ham. Slik blir han, Menneskesønnen, stående som den store, altgjennomlysende skikkelsen. **IHK**

FYRINGSOLJE

brukes av

Bispegården
St. Josephs Institutt
Vor Frue Hosp. Nerveavd.
St. Dominikus kirke.
St. Elisabethsøstrenes
Pleiehjem
Sta. Katarinahjemmet.
St. Pauls Kirke
Moderhuset
Florida Sykehus
Øyenklinikken
St. Josephs Hosp., Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar
S. Elisabeth Inst., Hammerfest
St. Theresia kirke, Hønefoss.
St. Fransiskus Hosp., Hønefoss.

Oslo

Bergen

*

Ved bestilling av olje: Oslo 68 34 66
Service: Oslo 56 35 92

Til hjelpsomme venner:

Har De et lite rom De ikke bruker?
Vi trenger et sted vi kan arbeide
og ha sakene våre.
Skal De skifte ut Deres kontorutstyr?
Vi overtar gjerne det gamle, stort eller smått.
NB. Vi er dårlige betalere! — Med hilsen
NORSK KATOLSK UNGDOMSFORBUND
Akersveien 5, Oslo, eller tlf. 60 55 51.

INNBINDING AV ST. OLAV

1 årg. kr. 12.—, 2 årg. kr. 16.—.
Granitol rygg og hjørner,
og gode materialer.
Skriv til **Emil Flordalen, Stavanger.**

Hva koster en ulykkesforsikring?

Spør oss, vi hjelper Dem med
alle opplysninger

Gulli & Rokk

Assuransse

Stortingsgt. 22
Sentralbord 33 44 00

OSLO

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER I KATOLSKE KIRKER OG KAPELLER I NORGE

* OSLO KATOLSKE BISFEDØMME:	Stille messe	Høy-messe
OSLO: St. Olavs kirke,	7.00	11.00
Akersveien 1. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	8.30	9.45 m. eng. pr.
St. Hallvard kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 680868	8.00	10.30
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 442324	8.15	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 380287	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 377868	—	8.15
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209.	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410.	8.00	10.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelsngt. 1, tlf. 2019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.00	10.30
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.00	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 7, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ausgars kirke, Kirkegaten 3, tlf. 4225	8.00	10.30
LILLESTRØM: St. Magnuss kapell, Halvdansgt. 5, tlf. 712378	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Annenhver sønd. Dyreveien, Rygge	—	12.30
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 1, tlf. 50793	7.45	10.30
STABEKK: Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17, tlf. 537735	9.05	10.45
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvards kapell, tlf. 9028 (Drammen)	—	9.00
TØNSBERG: St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1, tlf. 12238	8.00	10.45
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20220	6.30	5'6
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kapell, Lars Guttormsensgt. 68, tlf. 2779	7.30	10.30
MOLDE: St. Sunniva kapell, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	10.30
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 314	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	—	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaktøren 42 37 43. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlendet kr. 20.

Annonser: Innen torsdag før utgangen (se nederst på omslagssiden). 24 numre årlig. - Postgiro 15986.

Guds ord er ikke bundet

Det alminnelige frafall fra troen som i de siste femti år er blitt så følbart, har også fått Kirkens menn til å besinne seg på seg selv og sin tro. Det ytre frafall har vært årsaken til en indre renselse og styrkelse. Og her har vi vært vitner til det paradoksale, at den moderne vitenskap, som for så mange har vært påskudd til frafall, den har vært en drivende faktor i denne selvbesinnelsen. Konfrontert med en ny og fremmed mentalitet har Kirken rettet søkelyset innover, mot sin egen identitet: Hvem er jeg egentlig? Og vitenskapen har hjulpet den til en del av svaret. En ny og inderligere kontakt med dens eget budskap har vært resultatet, en ny og klarere bevissthet om hva der er evig og hva der er tidsbundet i uttrykksformene. Prosessen er langt fra å være avsluttet, men de store linjene ser vi nå klart. Forståelsen av *liturgien* våkner på ny; en mer umiddelbar kontakt med Oldkirken bringer halvglemte, men essensielle aspekter av messen fram i lyset — messen som fellesskapets offer, som takksigelse og lovsang. Perspektivet utvides, messen blir ikke bare en privat dyrkelse av alterets sakrament. — Samtidig har alle de som ikke har kunnet innta de foreskrevne doser utvannet oppbyggelseslitteratur funnet ny næring i liturgiens solide realisme, — og dermed i *Bibelen*. De siste femti års intensive utforskning av Bibelens verden har ført til noe man kan kalle en gjenoppdagelse av den Hellige Skrift. Kirken har selvfølgelig aldri stått fremmed for Bibelen, men man hadde allikevel nådd et punkt hvor folkefromheten i alt for stor grad næret seg av flau allegoriserings. Den moderne fromhet nærer seg igjen direkte av Åpenbaringsens kilder. Svaret til alle dem som fortvilet har lett etter nye «metoder» i apostolatet begynner å avtegne seg, og det kommer fra et hold man knapt hadde tenkt å henvende seg til: Fra de kontemplative munker og de lærde forskere.

Denne nye opplevelse av Bibelen, som nå ute i Europa for alvor blir det katolske legfolks besiddelse, den krever nye og up to date oversettelser, — og på kontinentet er da også deres antall legio. Hva Skandinavia angår ligger både protestanter og katolikker noe etter. Med desto større interesse er pastor Schindlers oversettelse av det Nye Testament blitt imøtesett*.

Pastor Schindlers mektige to-bindsværk utkom til

* *Det Nye Testamente*. Gengivet paa dansk af Peter Schindler. I—II. Arne Frost-Hansens Forlag. København 1953.

jul 1953 og har vært omtalt i norske aviser, så det tør vel i ikke liten grad forutsettes kjent av St. Olavs lesere. En alminnelig presentasjon skulle derfor være mindre påkrevet, og i det følgende skal vi innskrenke oss til å ta opp til vurdering enkelte sider ved verket.

Vi talte om vitenskapens rolle i den katolske bibelrenessanse; og la det da straks være slått fast at Peter Schindler har visst å benytte seg av vitenskapens resultater. Et stort bind innledning og kommentar er det håndgripelige bevis for dette. Men viktigere er den sanne vitenskapelige innstilling, viljen til sannhet og objektivitet, som vi møter her. Hvor en konflikt med de pedagogiske hensyn kan oppstå, dominerer disse neppe mer enn det er nødvendig i et populært anlagt verk. Her er liten plass for enøyd apologetikk, og protestantiske og radikale kritikere har ikke kunnet finne meget å henge sin hatt på.

Denne viljen til sannhet finner også sitt uttrykk i de fundamentale retningslinjer som pastor Schindler har fulgt for selve oversettelsen. Han har følt seg forpliktet til å bryte nye veier; så kunne han ikke unngå å ruske opp i tilvante begreper og tankebaner. I et særnummer av *Catholica* (1953) har han da gjort rede for de prinsippene han har fulgt, idet han tar opp til undersøkelse selve den foreliggende tekst — et konglomerat av biografier, brev, pastorale instruksjoner, visjoner og historiske beretninger — og samtidig spør seg selv: *Hva skal der oversettes til, og hva er det egentlig å oversette?*

Hva selve teksten angår, bringer nå Schindler de enkelte tekster i kronologisk orden. Det er den pedagogiske innstilling som preger hele verket, som har bragt Schindler på den tanken. Kanskje tar da også de pedagogiske hensyn overhånd undertiden, når kronologien er uviss — det gjelder iallfall et par skrifter. Men prinsippet har sine iøynefallende fordeler. Det gir en levende forståelse for at det Nye Testament ikke er falt ned fra himmelen i gullskrift på marmortavler, men at det er formet i Kirkens midte og bærer preg av det, at det er en nedfelling av den talte forkynnelse, av det levende Ord, som ikke opphørte å besjele Kirken så snart disse leilighetsskriftene var blitt til. Det setter oss også i det rette historiske perspektiv, så vi lettere lærer å akseptere Skriften som et verk også av mennesker.

Ennå viktigere er synspunktene som er fulgt for selve oversettelsen. Pastor Schindler tar sitt utgangspunkt i det uimotsigelige faktum at bortsett fra den lille gruppe gammeltroende som ennå finnes og som er oppflasket med bibel og salmebok fra sin barndom, er Bibelen ukjent land for den store masse. Den motstand mot det religiøse som alltid vil finnes, har særlig lett spill når det gjelder Bibelen, fordi dens sprog og stil ikke finner gjenklang i den moderne mentalitet. De religiøse kategorier er evige: synd og nåde, frelse og dom er uforanderlige realiteter. Men de er etter hvert blitt kapslet inn i et «bibelsprog» som har beskyttet dem mot enhver kontakt med det daglige liv. Og nettopp fordi de protestantiske kirkesamfunn ikke vil kjenne annen autoritet enn *Bibelboken*, er det særlig på protestantisk grunn at de bibelske uttrykk er blitt til uutholdelige klisjéer; Ordet er blitt identifisert med bokstaven.

LATIN eller MORSMÅL

Den kjente skribent og radiospeaker Father Dr. G. P. Dwyer gir i *The Catholic Gazette* aug. 1955 en nøktern og upartisk fremstilling av pro og contra i dette aktuelle og omdiskuterte spørsmål. Det kan for øvrig opplyses at en forbereder en norsk utgave av et korrespondansekurs om Den katolske kirkes lære og praksis av den samme forfatter. Her følger et sammendrag av artikkelen:

I våre besteforeldres dager ville det ha vært uhørt og sjokkerende hvis katolikker hadde talt imot bruken av latin som kirkesprog. Men nå i våre dager er der en stadig diskusjon om saken. Og Kirkens ledelse misbilliger den heller ikke, men tvertimot oppmuntrer den. Liturgiske kongresser med både biskoper og kardinaler som deltagere har debattert om det skulle være tilrådelig eller ei å skifte over til moderne sprog i meddelelse av sakramentene og i frembæringen av messen. I Tyskland, Frankrike og andre steder (også i Norge — Oversetterens anm.) har Roma allerede godkjent bruken av morsmålet i meddelelsen av noen sakramenter og på det engelske sprogområde er det første skritt i denne retning

Den danske — og den norske — folkekirke roser seg av å være Ordets tjenere; men de har gjort sitt folk fremmed for Ordet. De har beholdt bokstaven og latt ånden sygne hen. Fordi Bibelen ånder av inspirasjon, er den også *litteratur*, men dagens norske Bibel er en ørkenvandring og uleselig for et alminnelig normalt utrustet menneske. — Dette har Schindler sett klart. Så skal da hans Nye Testament først og fremst være en bok, som folk kan lese og bli kjent med Vår Herre igjennom. Og da skal det være en oversettelse til alminnelig moderne nutidsdansk.

Man skal ikke ha lest mange sidene før man blir slått av i hvilken forbløffende grad det har lyktes ham å få liv i de nedstøvede tekster. Paulus hører opp med å tale i tunger. Jakobs brev står der så lysende klart som kristendommens krone på den jødiske visdomslitteratur. Og evangelienes situasjoner er fattet med duggriske øyne og tegnet med livfull strek. Men her rører vi ved et annet spørsmål: Hva er det å *oversette*?

Det er umiddelbart klart at det aldri kan dreie seg om å gjengi ord for ord som de står i originalen. Det dreier seg om å gjengi en *mening*. Så langt er vi enige med pastor Schindler. Men i hvor stor utstrekning kan en oversettelse peke nese ad det som tross alt er originalens ordlyd? Schindler betoner viktigheten av å forsøke å gjengi hver enkelt av de forskjellige forfatteres stil. Til den ende, mener han, må oversetteren ha full frihet til å gjengi teksten slik han mener vedkommende forfatter ville ha skrevet — hvis han altså skulle ha uttrykt seg på dansk. Men er dette mulig, om enn bare tilnærmedesvis? Det er iallfall forbløffende da å konstatere hvordan alle de ni eller ti forfattere av det Nye Testament uttrykker seg i Peter Schindlers meget personlige stil! Oversetteren vil selvfølgelig alltid kunne merkes; men hans meget store frihet blir her undertiden generende, — ikke bare fordi det som skulle være muntlig og dagligdags av og til blir prat

gjort ved godkjenningen av en ny ritualbok for De forente stater. Jeg har endog hørt fortelle at en ny ritualbok som den Indiske kirkeprovins hadde sendt til Roma til godkjenning, ble returnert med bemerkningen om at der ikke var tilstrekkelig morsmål i boken, og med oppdraget om at erstatte en del latinske tekster med morsmål.

HVORFOR LATIN?

Hvorfor har vi egentlig messen på latin i den største del av vår kirke? Opprinnelig ble messen holdt på gresk som var fellessproget i de østlige deler av det romerske imperium. Da kristendommen utbredte seg mot vest, begynte man å holde messen på latin, ikke den klassiske litterære latin, men datidens folkesprog. (En gammel gresk tekst, «Kyrie eleison», finner vi den dag i dag i den latinske messe.)

Også etter romerrikets sammenbrudd og folkevandringen ble messen hos de nyomvendte folkestammer i Vesteuropa holdt på latin. «Barbarenes» hårde dialekter var lite egnet til å uttrykke begrep som gikk videre enn de daglige materielle behov og gjøremål. De lærte derfor å si sine bønner og holde sine gudstjenester i et vel utviklet kultursprog som latin,

og somme tider vulgært, men fordi vi stadig føler oss langt inne på parafrasens enemerker.

Og dette er nok i det hele tatt vår hovedinnvending mot denne oversettelsen, at Schindler farer altfor håndfast frem med teksten. Han er aldri redd for å lese en bestemt tolkning inn i en tekst som i seg selv er flertydig, og som bør få forbli det. Likeledes, i sin høyst legitime redsel for klisjéene, tror vi han går for vidt i oppløsningen av de kristne «synetiske» nøkkelord. Deres mangtydighet gir dem nemlig også en poetisk gjennomslagskraft hvis verdi er umålelig, det gjelder bare å oppdage den. Og i stedet for å rasjonalisere, er der en tyngre, men vi tror fruktbarere vei å gå, nemlig den å søke å gjenskape i vår bevissthet disse begrepenes hele fylde. Særlig karakteristisk er Schindlers behandling av St. Paul, hvor det objektive, «troens mysterium», så ofte blir vekk, og bare ratio og psykologiserende moral blir igjen. La oss ta et eksempel. Når det heter i 2. Tim. 4, 7 «fidem servavi» — *ten pistin tetereka* — lar Schindler det bety «troen har jeg i behold»; man har inntrykk av at det er akkurat såvidt! og den betydning som iallfall også kan ligge i teksten, Paulus som på en gang vokter og forkynner av *depositum fidei*, troens objektive innhold — den er borte.

Nå, det er kritikerens oppgave å komme med innvendinger, og et verk som Peter Schindlers utfordrer til det, så meget som det bryter med vante tankebaner og oppfordrer til omvendelse, på alle plan. Og pastor Schindler har i grunnen i forveien stilt seg utenfor skuddhold, når han presiserer at også hans egen oversettelse er ytterst tidsbundet, og når han viser til de ni og nitti som nå er på villsti, de som av misforstått pietet har vært nektet adgang til Guds Ord. For sikkert er det, at de også nå har fått et evangelium som de kan lese. Og det har de allerede vist at de setter pris på. Den gode mottagelse Schindlers verk fant i den danske presse borger for at det vil gjøre sin gjerning og bære frukt.

Erik Gunnes, O.P.

mens de enkelte folkenes dialekter først i den tidlige middelalder vokste til skriftsprog. Omkring 15. århundre hadde de fleste europeiske sprog utviklet sin form og begynte å ha en egen litteratur. Hvis begivenhetene hadde kunnet utvikle seg normalt, ville man da ha skiftet over fra Kirkens sprog til datidens morsmål i liturgien. Men så kom den alt omveltende reformasjon, med en sterk nasjonalistisk bølge: ropet om morsmålet i liturgien gikk nå sammen med ønsket om å skille seg fra Kirkens overnasjonale enhet. Resultatet var at latinen ble et kjennetegn og et faktisk middel for å bevare kirkens synlige enhet. Og slik ble det foreløpig, til våre dager.

ER TIDEN INNE TIL Å SKIFTE?

I nåtidens diskusjon om dette spørsmål blir de følgende punkter satt frem for mer bruk av morsmål:

1) Liturgiens oppgave er ikke bare å sikre den gyldige meddelelse av sakramentene, men også å *undervise* oss. Men i våre dager er det svært få som forstår latin, selv blant folk med en høyere utdanning. Den latinske liturgi underviser oss faktisk ikke.

Hvis det blir svart at alle mennesker nå kan lese, og derfor i tekstbøker kan følge oversettelsen av det som presten sier på latin, innvender de: «Men hvorfor gjøre tingene dobbelt? La folket direkte ta del i liturgien sammen med presten, så trenges det ingen bøker med oversettelser!»

2) Folket skulle ha en *aktiv* rolle i liturgien. Liturgien er en *felles* kultushandling. Dette kan den ikke bli på en tilfredsstillende måte så lenge en må bruke latin. Folket blir redusert til passive tilhørere som ikke føler seg som aktive deltagere i det som foregår.

3) Hvordan er det med de grunner som man pleier å bringe til forsvar for latin? Hjelper den virkelig til å bevare Kirkens enhet gjennom hele verden? — De svarer: Kirkens enhet blir sikret ikke ved å ha messen i ett sprog, men ved å ha selve messen, paven, biskopene osv. Sproget spiller en underordnet rolle.

Er det da ikke sant at bruken av latin er av stor verdi for de som reiser? Hvis De reiser til Frankrike, finner De den samme messe som hjemme. En amerikansk soldat kan ministrere messen i Tokio akkurat som i New York. — De svarer: Antallet på dem som reiser til utlandet er relativt lite. Og dessuten er f. e. selve ordene «Dominus vobiscum» like så uforståelig for Dem som ordene «Der Herr sei mit euch». Det viktigste er messens *handling*, og den kjenner du igjen i utlandet, uansett hvilket sprog presten bruker.

LATINENS FORDELER

Det latinske sprog understreker på en ypperlig måte at Kirken er for alle nasjoner og for alle tider. Mang en skolegutt som lærte de latinske ministrant-svarene av sin far, fikk derved for første gang den levende erfaring at Kirken er noe som er meget større enn menigheten i hans egen by. Kanskje forstår hverken faren eller gutten et ord av den latinske tekst, men den kjensgjerning at den ligger foran dem, lar dem se langt tilbake i historien. Derved blir de bevart for tids- eller stedsbegrenset provinsialisme.

Hva sakramentene angår, det overveldende store faktum her er at Kirken *gjør noe for meg*. Det er visstnok av betydning at jeg også skulle gjøre mitt,

at jeg skulle forene meg i mine tanker med det som foregår; og jo mer andektig jeg mottar sakramentene, desto større frukt vil jeg ha av dem. Men dog blir det sant at det viktige å holde fast ved er at sakramentet er noe som blir virket *for* meg, ikke *ved* meg. Derfor skulle en ikke overdrive betydningen av å forstå ordene.

Jeg for min del tror at, f. e. i dåpens sakrament, forsøket på å følge meningen i morsmålet mens dåpsbarnet holder på å skrike, kunne bli meget mer forvirrende enn den «upersonlige mumling av latin»!

Noe lignende kan bli tilfelle med sykesalvingens sakrament. Hvis den syke er ved rolig bevissthet, kan bruken av morsmålet ha sine fordeler. Men hvor den syke lider store smerter, muligens er kvalm og ørsk, der vil også psykologiske grunner (som man jo pleier å anføre for bruken av morsmålet i liturgien) tale for den «upersonlige mumling av latin». Når du føler deg meget dårlig, ønsker du ikke en flom av ord. Den store fordel ved sykesalvingen er nettopp at den er så utpreget *handling*, noe som blir gjort — ikke mest ord. At presten skulle be for meg mens han utfører handlingen, er utmerket. Han er her Kirken in persona. Men jeg for min del, jeg er syk, jeg ligger for døden. Jeg ønsker bare å løfte mitt hjerte og sinn opp til Gud i en meget enkel og ordløs kjærlighetsakt mens Kirken utfører den sakramentale ritus for meg. G. V.

Religionspedagogisk boksamling i Oslo

I slutten av august fikk Oslo besøk av en autoritet på religionsundervisningsområdet. Det var den belgiske pater George Haumont, en av lederne for Det internasjonale sentrum for studiet av religiøs oppdragelse i Bryssel. (*Centre International d'Etudes de la Formation Religieuse*.) Sentralen i Bryssel organiserer kurser og oppretter sentraler rundt om i verden hvor det er behov for hjelpemidler i religionsundervisningen. Selv meget avsidesliggende land (som Norge!) kan da få uhyre verdifull støtte og hjelp gjennom kontakten med sentralen i Bryssel, hvor alle de mest moderne bøker og læremidler er samlet, og hvor de holder seg å jour med alt det nye som utkommer i de forskjellige land.

Pater Haumont hadde med seg godt og vel 150 publikasjoner, og dessuten en god del plansjer og billedhefter. Ved overrekkelsen ga pateren en kort orientering om sentralens hensikt og virksomhet, og om hvordan boksamlingen kan forøkes.

Inntil videre blir bøkene utstilt i forbindelse med *Katolsk Bok- og Bladsentral* på St. Olav's Forbunds kontor, Akersveien 5 I, Oslo. Der er åpent fra kl. 9—16, mandag og lørdag kl. 9—13. Bøkene lånes også ut, og Katolsk Bok- og Bladsentral mottar bestillinger på bøker som ønskes kjøpt. Bibliografier og nyhetslister vil også finnes fremlagt samme sted, særlig må fremheves det kjente belgiske tidsskrift «Lumen Vitae», som utgis av sentret i Bryssel. (*Centre International d'Etudes de la Formation*), meddelelser om nye bøker etc. Det utgis både på engelsk og fransk. De fleste av de mottatte bøker er på fransk, noen er på engelsk og tysk.

Alle prester, religionslærere, foreldre og andre interesserte utover landet bør avlegge besøk i sentralen i Akersveien når de er i Oslo.

Fra Oslo reiste pater Haumont til København, hvor han skulle holde foredrag på engelsk: «Religious teaching — valuable new trends». (Verdifulle nye tendenser i religionsundervisningen.)

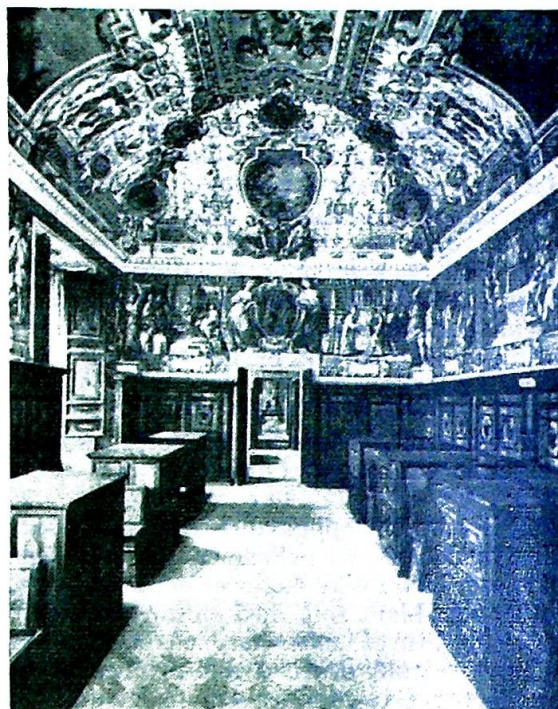
Vatikanbibliotekets skatter over Atlanteren

70 jesuittpatres ved St. Louis-universitetet i De forente stater satte seg ned en dag sommeren 1950 og skrev et helt enestående brev til Vatikanet. «Reverende Pater, Pax Christi! (Ærverdige Fader, Kristi fred!), skrev de på sin beste latin til prefekten for Vatikanbiblioteket. Og så ba de om tillatelse til å utføre den mest ærgjerrige plan som noensinne var blitt klekket ut ved universitetet i St. Louis. De ville mikrofilme Vatikanbiblioteket og ta det med seg tilbake til St. Louis. Hverken historikeren Lowrie Daly eller bibliotekaren Joseph Donnelly visste om planen var gjennomførlig og om Vatikanet ville overveie den. «Men vi mente den var verdt et forsøk, så vi sendte like godt brevet av gårde for å se hva som ville hende. Så i desember — til vår store forundring — ga Vatikanet tillatelse.»

Siden da har planen utviklet seg og nådd proporsjoner som de to jesuitter ikke hadde drømt om. Først tenkte de at omkostningene ved filmingen ville bli omkring 50 000 dollars, men fant snart ut at det ville dreie seg om minst fem ganger så meget. For kort tid siden var summen kommet opp i millioner, St. Louis vil få ikke bare kopier av Vatikanets verker, men også et «Pave Pius XII's minnebibliotek» til 4 500 000 dollars, som skal romme dem alle.

Da Daly og Donnelly tok fatt på arbeidet i 1951, lå det en svimlende oppgave foran dem. Da de ikke kunne filme alle bindene i Vatikanet, måtte de gjøre et utvalg og finne de bøker og manuskripter som ville være av størst nytte for skoleelever og studenter. I Vatikanets fortegnelser fantes det ofte bare utilstrekkelige beskrivelser av de forskjellige bøker, så det ble nødvendig å konsultere en mengde eksperter på alle områder fra medisin til matematikk, fra astrologi til astronomi og fra romersk sivilrett til middelaldersk kirkerett.

Fra en av studiesalene, Sala Leonina.

Fra Paolo V.-salene. Skaper med særlig verdifulle håndskrifter.

Så kom problemet med å skaffe film. I 1951 kjøpte De forente staters flystyrker (U.S. Air Force) opp mesteparten av den film som var å få i Europa, og det eneste firma som kunne skaffe den rette fremkaller, lå alt langt tilbake med å utføre alle bestillingene. Patrene fremkalte til å begynne med en god del selv, men det gikk altfor langsomt. Så henvendte pater Donnelly seg til Remington Rand og The Graphic Microfilm Corporation i New York. Gradvis økte forsyningene med film, og fra et annet firma fikk de løfte om en fremkaller. Men da denne ankom til flyplassen for å sendes til Europa, var den for stor til å komme gjennom luken i flyets lasterom. Endelig etter flere måneders forsinkelse, nådde den fram til Roma. Det var da blitt mars 1952.

Når Daly og Donnelly foretok utvalget, forsøkte de å unngå å få dobbelt opp av noe. «Men best som noe var ferdig og skulle sendes, dukket det opp noe viktig.» I en Bibel fra det 12. århundre fant de notater om musikk av en korleder av største verdi for dem som studerer musikkhistorie. I et av Galen's mange arbeider hadde en fysiker i det 13. århundre skrevet bemerkninger i marginen som ga mange nøkler til forståelse av datidens legevitenskap. «Det ble snart klart for oss at omtrent alt det som skulle sendes måtte gåes grundig gjennom først.»

Nå har Daly og Donnelly fått bidrag fra den amerikanske organisasjon Knights of Columbus. Åtte elektriske fotografiapparater er i virksomhet i Vatikanet, to store fremkallere, en boktrykker og en elektrisk spleiser. I mellomtiden arbeider en komité i St. Louis med å skaffe de nødvendige millioner til det store Pave Pius XII-biblioteket. Komitéen består av 62 forretningsfolk — katolikker, protestanter eller jøder. En nasjonal komité som Houston oljemanen George Strake står i spissen for, forsøker å samle 1 900 000 dollars til en varig stiftelse. Takket være den drøm som to prester hadde, er St. Louis nå godt på vei til å bli et fremragende verdenssentrum for

Sett og hørt i Palestina

Av Josse Alzin

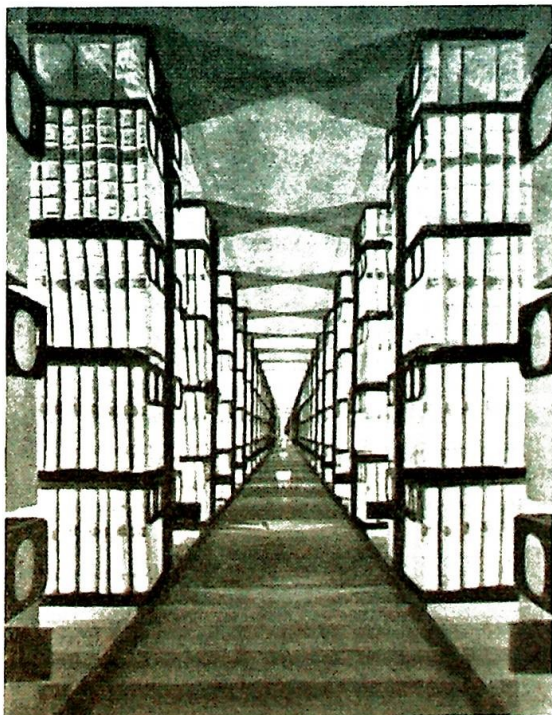
En hellig «Schabbat»

Jeg spurte en liten pike i Tiberias: «På hvilket klokkeslett begynner sabbaten?» Hun svarte: «Når De ser den første stjernen.»

Allerede fredag aften begynner forberedelsene — til og med restaurantene stenges — og man forter seg til badet. Etter middagen kler man seg, men ikke for å gå i teater eller ut og spise — det er ingen forestillinger denne kvelden. Den lørdagen jeg var i Tiberias, så jeg bare en eneste buss som kom fra Haifa. Drosjer var noe av en sjeldenhet. En mor var ute og gikk med sin lille sønn og hund, de vandret som det falt seg i gatene og på plassen foran stasjonen: intet politi, ingen biler, ikke engang fotgjengere. Det var ingenting å få og spise eller drikke i alle de små sjappene som ellers alltid var proppfulle av folk. Heller ikke nede ved havnen. Etter en times leting fant jeg en slags kabaret hvor det summet av prat. Det var en araberrestaurant. De som kom og gikk der hilste hverandre ikke med den noe bløte jødiske hilsen: Schalomm! Men heller ikke araberne fikk arbeide lørdagene. Ingen hjul rullet i gatene, ingen små varevogner; en sjelden gang kom en privatbil og avbrøt stillheten i byen.

Klokken elleve om formiddagen åpnet noen få hoteller og deres restauranter; men først mot kvelden

alle som vil studere den vestlige verdens ånd og kultur. Blant de skatter som er filmet, er det 4. århundres Codex Vaticanus, et av de eldste og viktigste eksemplarer av Bibelen, Codex Marchalianus fra det 6. århundre, originalmanuskriptet til St. Thomas Aquinas' Summa Contra Gentiles. Og uendelig mange andre.

Fra det såkalte bemmelige arkiv med håndskrifter i store pergamentbind.

kom noen enslige fotgjengere ut og befolket parkene, hvor de nød den kjølige brisen. De gumlet jordnøtter og sesam som de hadde fylt lommene med; for de visste at selv disse selgerne som ellers fylte gatene, uteble den dagen. Noen kjøpte likevel kinobilletter fra kl. 3 og utover, for kl. 8 var det forestillinger.

Det var en vidunderlig vakker «schabbat» jeg fikk oppleve. Bukten utenfor Haifa glitret i alle mulige skiftende blåfarver. Utover kvelden ble gatene langs med havnen, yndlingspromenaden, fylt av familier som beundret himmelen og havet. Langt ute i de dovne dønningene kunne en skimtet den antikke lille festningen her som jødene kaller Akko. Og inne på en stor plass drev barna sin lek omgitt av hibiskus og andre tropiske planter. Barneskaren var stor nå, de strålte av glede og foreldrene så lykkelige ut, for det var «schabbat», som først og fremst er sjelens fest — det vil si hele den store jødiske sjels fest. I synagogen i går aftes og i dag var det ikke rabbineren som talte til det Evige, men hele menigheten — for de er det Eviges folk!

Og de jøde-kristne?

«Hvis dere trodde på Moses, vil dere tro på meg.» Slik talte han som noen jøder gjenkjenner nå. De jøde-kristne gransker de to Testamenter, og proklamerer at Messias er kommet og at han er Kristus. I tidsskriftet «Jerusalem», som leses ivrig av såvel jøder som kristne, er det blitt kategorisk bekreftet: «Den bibelske kronologi, verdens historie og de senere begivenheter viser at dagen er nær.» Mange av dem tror at Kristus ikke kan vente lenger med å manifestere seg for Israel, og at tidenes ende er nær, da han vil komme i sin herlighet. En må imidlertid ikke forveksle disse med «messiasjødene», ofte feilaktig kalt jøde-kristne fordi de tror at Messias er kommet, men uten å slutte seg til hans Kirke. For dem består Kristi Kirke av to legemer: et regime for fremmedfolkene og et for jødene. Deres åndelige sjef, Abraham Poliak, oppfordrer dem til fremfor alt å studere Det gamle testamente. Av Det nye testamente trekker de frem noen spesielle dogmer og en slags innstiftelse av Nattverden; og på den måten danner de en sekt som ligger mellom jødedommen og katolisismen. Også deres kirkeordning er uklar.

De jøder som er blitt kristne, leser også tidsskriftet «Jerusalem», men vil ikke kalles jøde-kristne, selv om de forsøker å bygge sitt ånds feste på de to Testamenters kontinuitet. Og de deler ikke de jøde-kristnes mening om Kristi gjenkomst og den siste dom.

Hva med ungdommen?

Om kvelden på Esdreton-sletten så og hørte jeg unge menn synge og danse med unge piker i anledning av en bibelsk begivenhet som de dyrket minnet om. I motsetning til ungdommen mange andre steder, gikk disse, fylt av glad romantikk, inn for å bygge en ny og frisk verden. Ja, en følte seg rent revet med av trommeslagene inn i en uimotståelig ringdans av håp og lykke.

I Sed-Allahou er det aftengudstjeneste hver eneste sabbat. Da feires de fem store fester, påsken, pinsen eller Lovens fest, festen for gleden over Loven, Innvielses-festen og Esthers fest. Det er et religiøst landbrukssamfunn fra Hadati, knyttet til det religiøse arbeiderparti Misrahi, som er de dominerende i

■ Aksjonen mot smussorganet «Verden Rundt» har tatt en vending som er noe av en utfordring til både rettsfølelse og menneskelig renslighetssans. Når grunnlovens riktignok vage formulering (§ 100) mot litteratur som «viser Ringeagt imod Sædelighed» åpenbart ikke — ifølge Riksadvokatens fortolkning — gir tilstrekkelig grunnlag for rettsforfølgelse mot en slik uhumskehet som det her er tale om, betyr det bare at der er tvingende og øyeblikkelig behov for en presiserende paragraf i straffeloven som setter en stopper for kommersiell utnyttelse av seksual-sadistiske fantasiprodukter. Det skal en usedvanlig rotet hjerne til for å anta at en slik tilleggsparagraf ikke kan gis en så konsis og entydig utforming at politisk misbruk av restriksjonene holdes borte.

Men toppen av skamløshet møter man i den motaksjon som det illeluktende ukebladet har innledet ved sitt saksanlegg mot «Morgenbladet» for injurier. Den norske sakførerstand i sin alminnelighet og navnet Annæus Schjødt i særdeleshet er omgitt av en respekt og en prestisje som er opparbeidet gjennom en lang tradisjon av kultur og probitet. Uansett hva der i pressens eller politiets behandling av saksanlegget mot «Verden Rundt» måtte kunne påpekes av formelle feilgrep, tror vi den norske opinion er for rettskaffen til ikke å ville ha seg bestemt frabedt en betenkning der spekulantene fremstilles som forfulgte uskyldigheter. (Vi sikter til den reddegjørelse som ble tilstillet Oslo-pressen 22. august.) Høyesterettsadvokat Annæus Schjødt jr.s medvirken til en så ekvilibristisk forvanskning av det egentlige moralske ansvarsforhold i denne sak, tjener ham og hans yrke til liten heder. Forhåpentlig stimulerer den i det minste rette vedkommende til å fremme en passende lovproposisjon for folkets kårne hurtigst mulig.

■ «Et varselskudd for baugen», kaller det våkent redigerte «Vår Kirke» i en leder nylig det faktum at enkelte unge viser en økende interesse for katolisismen her i landet. Og hva varsler så dette skuddet? Bl. a., hevder bladet, at *formløsheten* i norsk kristenliv, kirkens og dens tjeneres tilpasning og forflatende nivellering i retning av «tidsånden» og forsøk på å «ta» særlig ungdommens angivelige tone i sin forkynnelse

deltagelsen her. Men her er også flere anti-religiøse samfunn med marxistisk ideologi.

Hva representerer all denne ungdommen? Den nye jødiske staten er opprettet med tanke på de unge, og den er de unges verk, sies det ofte der borte. Det blir også bekreftet at ungdommen føler trang til å knytte forbindelsen med sitt folks glørverdige fortid. Og denne fortid er religiøst betinget. Det er her verd å nevne at de store kollektivbrukene som er blitt opprettet har falt heldig ut. Arbeidstiden er slik ordnet at den gir adgang til videre utdanning, de unge har følelsen av å bringe ofre og å stå solidariske, og de får også gode muligheter til å dyrke familielivet. Enten kommer denne ungdommen til å oppgi religionen, hvis rabbinernes jødedom blir for innskrenket for den. Eller den begynner her som på andre områder noe nytt på de evige tings grunnvoller.

tildels bygger på en fundamental misforståelse. Ungdommen viser seg — mot alle prognoser — å gjespe over «fotballprestene» og rynke på nesen over uttrykk som «game for Evangeliet».

Vi tror «Vår Kirke» har ubetinget rett i å tillegge også vår tids strømlinjede ungdom et sikrere instinkt for forskjellen mellom det hellige og det profane enn mangen ungdomsprest og ungdomsleder våger å regne med. Og vi ville såmen gå videre og antyde som vår egen erfaring (blant annet ved kontakt med den «katoliserende» ungdom som «Vår Kirke» omtaler) at normalt utrustede unge mennesker vanligvis har særdeles vanskelig for å tilgi en religion at den ikke gir en fremherskende plass til to fundamentalt religiøse fenomener som *offer* og *tilbedelse*. Viktigere enn å bygge hobby-rom og filmsal i tilknytning til kirken eller presteboligen, er det å gi ikke minst unge mennesker sans for at religion er et møte med et overveldende og albestemmende hellighetens mysterium — med absolutter som er nær sagt dramatiske i sine konsekvenser. Allerede i 1931 skrev T. S. Eliot noen meget kloke og klarsynte ord om faren ved den falske og misforståtte tilpasning, i sitt kritiske essay «Thoughts after Lambeth», som har bevart hele sin aktualitet:

«Det tjener til intet å gjøre kristendommen lettvin og behagelig. Ungdommen, eller ihvertfall den beste delen av den, søker snarere en vanskelig enn en lettvin religion. For enkelte må den intellektuelle vei betones, der er et sterkt behov for flere intellektuelle legfolk. For dem og for andre må disiplinens og askesens vei fremheves, for selv den mest fordringsløse kristne legmann er henvist til å leve et liv som i den moderne verden er et forholdsvis asketisk liv. Følelselivets disiplin er sjeldnere enn tankelivets disiplin, og i vårt moderne liv er den førstnevnte meget sjeldnere enn den sistnevnte. Visse fremstående legpredikanter kjenner bare den sistnevnte, ikke den førstnevnte. Ettertanke, studium, selvfornektelse, offer — slike idéer er det som skal meddeles de unge. Man kan aldri få de unge med ved å gjøre kristendommen lettvin, men en god del kan komme fordi de finner den krevende. «Vanskelig» både for et rotet tankeliv og for uregjerlige lidenskaper.»

■ Sven Stolpe fylte nylig år — hele 50, hvilket forbauser enhver som har latt seg overvelde av hans høyst ungdommelige og eksplorative vitalitet. Kommentarene omkring denne milepel og omkring hans nylig utkomne siste bok har vært blandede, som alt man overhodet leser om Stolpe. Som alle dem der har noe virkelig vesentlig på hjertet og uttrykker det likefrem og med temperament, reiser han stormer om sitt navn: Få nordiske litterater har så pasjonerte venner og så hatske fiender. At fiendene kan gripe til usedvanlig småskårne midler fremgår av en drabelig forsvarsartikkel av Stolpe i den svenske «Morgontidningen» (nr. 200, 1955) der han holder et ettertrykkelig generaloppgjør med adskillig giftig persiflasje. I vår egen «Morgenposten» (24. 8.) gir forfatteren Erik Rostbøll interessante glimt av Stolpe's nye roman, «Fru Birgitta ler» som skal skildre i drastiske farver reformasjonen som en religiøs og kulturell tragedie. Stolpe's fremragende essayistiske forfatterskap, der han ofte med sikker hånd har avdekket alt dette i felles-kristen kultur som for oss i Norden gikk tapt i det 16. århundre, gjør oss nysgjerrige og forventningsfulle når det gjelder fru Birgittas latter. Ellers synes vi Carl Fredrik Engelstad i en vennskapelig og humorfylt artikkel i «Morgenbladet» (24. 8.) har funnet noe av et forløsende ord når han kaller Sven Stolpe for en «karolin» og påpeker den dypere konsekvens hos den mektige og kampglade sverdsvinger:

«Hvor står det skrevet at en kristen dikter vær så god skal te seg tekkelig og uanstøtelig som en kniplingspike? Det er ikke bare en felles tro men et dypt indre slektskap som har ført Sven Stolpe så nær diktere som Léon Bloy, Charles Peguy, Georges Bernanos og François Mauriac — stridbare gemytter, pasjonerte polemikere, ubekymrede opprørere mot både fienders og venners forsiktige pyntelighet. Forargere, bråkmakere —

Trekk fra det katolske studentliv i Tyskland

Men det overveiende flertall studenter i de tyske universitetsbyene München, Freiburg, Münster og Köln er katolikker, utgjør de katolske studenter i Göttingen bare 11 % av de 5 000 studerende som ivaretar det akademiske livs ærværdige og rike tradisjoner i denne gamle, maleriske tyske universitetsby. Men med sine 700 medlemmer setter Den Katolske Studentforening ved diaspora-universitetet i Göttingen hvert semester opp et omfattende arbeidsprogram som ikke minst norske katolske studenter under sitt studieopphold der omfatter med levende interesse og oppmerksomhet.

Med K.S.G. (Die Katholische Studentengemeinde) som

javel. Men inspiratorer. Til disse musketerer slutter den en-somme karolin seg. Krig være med ham!»

■ Kildene til forståelse av det kontemplative liv er såvisst ikke mange her på berget. Og når oppslaget så er en anmeldelse av den i og for seg overflatiske Monica Baldwin's «Jeg hopper over muren» fra pastor Ivar Welle's høyst tendensiøse penn, bærer det forklarlig nok helt galt avsted. Poenget ved miss Baldwin's ikke uinteressante, men ærlig talt nokså materielt trivielle reportasje fra et kontemplativt kloster forekommer oss å være, dersom vi skal holde oss til forfatterinnens egne forsikringer, at hun forlot klosteret nettopp fordi hun savnet den dypere forståelse for dette livet som i eminent forstand representerer et *kall*. Og når så denne allerede korte forståelse belastes med pastor Welle's personlige pietistiske og lutherske idiosynkrasier koker det hele bort i en særdeles ufordøyelig kål. De bemerkninger som Lutherstiftelsens patenterte «kirkehistoriker» bringer til torvs omkring den store tradisjon av spansk mystikk er lite egnet til annet enn å vekke miedynk. («Vårt Land» — kronikker 20. og 22. aug.). Som et eksempel på pastorens ikke nettopp fintfølende prosa turde følgende linjer være opplysende, både når det gjelder hans kjennskap til Teresa av Avila og hans toleranse overfor anderledes troende:

«Men en dør ble stående åpen for urenhetsens djevel, det var den erotiske fantasi som blander seg i så mange klosterfolks mystikk. Monica forteller ikke noe om det, uten for så vidt som hun sier hun ikke kan fordra nonnenes største helgen. «hele kirkens lærer», den spanske nonnen Teresa av Jesus. Det er ikke å undres over, for Teresas tanker er motbydelig erotiske.

Budet om lydighet ble tatt meget strengt. Oversøsteren kommanderte over nonnenes gjerninger og opptreden og deres innerste tanker, som om hun skulle være Gud selv. Slaveriet under menneskelig autoritet ligger i katolisismens vesen. Det strider mot Kristi ånd, han har kalt oss til frihet. Men det passer godt til det kjødelige menneskes religion.»

Mon ikke endel av all bekymringen over den såkalte «katolske fare» i dagens Norge kunne beskjefte seg med å avverge pastor Welle's bjørnetjenester? Hans kanoner er av en så grov kaliber og av et så kraftig bakslag at det bare øker spurvebestanden.

Fr. Candidus.

RETTELSE

«Filmsensor Nissen tar såvidt vi vet avskjed med det første etter en drøy menneskealders vakthold. Forhåpentlig inner hans ennå ikke utnevnte etterfølger at det er en kulturrens godt forsvarde skanse han overtar.» (BLIKK PÅ TIDEN, 11. 8. 55.)

Filmsensor Bernt A. Nissen meddeler oss at dette må bero på en misforståelse, og i *Fr. Candidus'* fravær er vi glade for å konstatere at filmsensoren håper å kunne tjene norsk filmfremvisning ennå i 7 år.

er en egen menighet opprettet av biskopen for alle katolske studenter i Göttingen, kommer Kirken den enkelte students behov og interesser under studietiden i møte. Foreningens styre velges av representanter for de forskjellige katolske student-organisasjonene og de frie studentene, og det samarbeider med studentpresten som settes av og er ansvarlig overfor biskopen. Alle katolske studentforeninger ble i 1947 sluttet sammen i Die Katholische Deutsche Studenten-Einigung (K.D.S.E.) som omfatter ca. 15 000 medlemmer fordelt på 48 forskjellige universiteter og høyskoler. Gjennom Pax Romana slutter så K.D.S.E. seg sammen med katolske student- og akademikerforbund over hele verden.

I sentrum for studentenes kirkeliv i Göttingen står naturligvis studentforeningens høymesser i universitetskirken hver søndag. De celebreres av studentpresten som for hvert semester setter opp et emne som alle semesterets søndagsprekener vies til. Studentforeningen avholder dessuten aftenmesse én gang i uken og har vanligvis hvert semester fire midnattsgudstjenester med bønn viet spesielle saker, f. eks. bønn om gjenforening i troen, bønn for brødrene i øst-sørøst osv. En gang i uken har man skriftlesning med innføring i den Hellige Skrift ved studentpresten. «Meditatio» avholdes likeledes en gang om uken. I disse timer gis studentene en innføring i betraktende bønn, og de får en fremstilling av betraktningsstoff hentet fra liturgien eller Salmene. Ved samtaler utveksles så tanker og erfaringer.

Studentforeningen arrangerer hvert semester en nattlig valfart til Friedland som ligger ca. 14 km. utenfor Göttingen. Denne strekning tilbakelegges under avvekslende samtale, betraktning og bønn. En arbeidsgruppe forbereder nøye grunnlaget for en fruktbar utveksling av tanker omkring valfartens spesielle formål, som er forskjellig for hver gang. Et formål har f. eks. vært «For menneskehetens fred». Under valfarten fordeler medlemmene av arbeidsgruppen seg blant deltagerne og danner små samtalegrupper hvor temaet behandles og grunnen blir lagt for den påfølgende betraktning. Den siste veistrekning tilbakelegges under sang av Maria-hymner og bønn av rosenkransen som resiteres vekselvis av de to dobbelttrekker deltagerne former.

Den sans for variasjon og aktualitet som preger disse foranstaltninger, til fremme og utvikling av studentenes kirke- og bønneliv, karakteriserer også den undervisnings- og foredragsvirksomhet som kommer den katolske student i Göttingen til gode. «Studentenes Trosskole», en institusjon som forefinnes ved alle universiteter i Tyskland med katolske studentforeninger, er et 3-semester kurs som legges opp og drives av studentprestene. Her holder studentpresten hver 14. dag et foredrag til systematisk fordypelse i dogmatiske og moralteologiske problemer. Etter endt kurs er det anledning til å ta en eksamen som blir regnet søkere om Missio Canonica til gode.

Hver 14. dag avholdes under studentprestens ledelse en samtale om aktuelle og grunnleggende spørsmål. Det er gjerne tidsskriftartikler, foredrag eller verker om kirkelige, sosiale eller politiske problemer som byr stoff til disse samtaleaftnene. «Kristus og de politiske partier», Kolonitzki: «Kommunistisk og religiøs moral» F. X. Arnold: «Er legmannen Kirkens stebarn?» har vært temaer for enkelte av disse diskusjoner.

En interessant post på studentforeningens program er fakultetenes Kolloquium. Under en professors ledelse kommer studenter fra de forskjellige fakulteter sammen for

Liturgi og Musikk

Moderne musikkproblemer II.

De moderne tonesprog og systemer øver vel en viss innflytelse på kirkemusikken også? Kirken lever jo midt i verden og har alltid vist dyp interesse for åndslivets forskjellige uttrykk.

Det er allerede skapt kirkelige verker i radikalt moderne stil, Messer, Oratorier, og Motetter, av komponister som *Strawinsky*, *Messiaen*, *Honegger*, *Poulenc* og *Emile Damais*. Den norske atonale komponist *Fartein Valen* har også skrevet religiøse verker (Salmer for kor og orgelmusikk f. eks.). Det dreier seg her om musikk som tross sitt uvante ytre apparat bærer preg av en autentisk religiøs inspirasjon, og mange av disse verkene er blitt oppført i forskjellige lands kirker.

Hvilken innflytelse de imidlertid skal få på fremtidens kirkelige stil er enda et åpent spørsmål, men selvfølgelig ikke et spørsmål som Kirken vil overlate til tilfeldighetene. Vi har en egen lovgivning på området som på samme tid er så presis og vidsynt at den skulle kunne sikre utviklingen både mot en farlig stagnasjon og mot brudd på den kontinuitet som er så avgjørende for åndslivet.

Det er to dokumenter om liturgien som her især kommer på tale, nemlig den hellige Pave Pius X.s «*Motu proprio*» fra 1903 og Pave Pius XII.s ensyklika «*Mediator Dei*» fra 1947.

I «*Motu proprio*» sammenfattes og begrunnes lovene for kirkemusikken, ikke for at den skulle stivne til i en

under samtaler om sine fagområders grensespørsmål å utveksle tanker og erfaringer.

Den Katolske Studentforenings medlemmer danner hvert semester en rekke arbeidsgrupper. Arbeidsgruppen i filosofi behandlet i forrige semester etiske problemer, og de kvinnelige studentene la for sine sammenkomster hver 14. dag opp et program hvor aktuelle emner av forskjellig slag ble tatt opp til undersøkelse. Således var f. eks. en aften viet «*Marianske motiver i fransk litteratur*». I forrige semester ble det for første gang dannet en arbeidsgruppe felles med den Evangeliske Studentforening, som arbeidet med sosial-etiske spørsmål.

Av annet arbeide som studentforeningen driver kan nevnes hjelpen til adoptivuniversitetet. Flere av universitetene i øst-sonen er «adoptert» av universiteter i Vest-Tyskland og blir av disse understøttet med bøker, tidskrifter og levnedsmidler. Således er Humboldt-Universitetet i Øst-Berlin adoptert av universitetene i Göttingen og München, og medlemmene av K.S.G. i Göttingen er ivrige ivaretagere av sine spesielle oppgaver og plikter overfor sitt «*Paten-Universität*» i øst.

Den Katolske Studentforening i Göttingen kan ved hver semesteravslutning se tilbake på et rikt og fruktbart arbeide som gir dens medlemmer anledning til å utdype kjennskapet til sin religion og til å leve i nær kontakt med Kirkens liv. Og dette turde bli den ikke minst verdifulle del av den katolske students studieopphold i Göttingen.

Vera Heyerdahl.

bestemt stilart, men for at den skulle få et målbevisst organisasjonsgrunnlag slik at den bedre kan oppfylle sitt kall om å være «en integrerende del av liturgien».

Disposisjonene er vidsynte og smidige, de skal ikke bety noen hemming av friheten i det musikalske uttrykk, når bare komponistene vil gi bønner en så «komplett» form som mulig — etter mønster av den gregorianske sang. Hverken Pius X eller Pius XII har tatt musikken for seg for dens egen skyld. Den har ikke sitt mål i seg selv. Det som først og fremst har besjelet dem er omsorgen for å fornye den kristne ånd ved liturgiens hjelp, understreke betydningen av troen på Kirken som Kristi mystiske Legeme med alle de konsekvenser dette innebærer: «gjenopprette alt i Kristus». Således sier Pius X: «Kirkemusikken bidrar til å øke gudstjenestenes høytid og skjønnhet. En av dens første oppgaver er å ikke de liturgiske tekster utvalgte melodier, slik at disse tekster gis øket virkning og derved vekker større andakt hos de troende og hjelper dem til bedre å ta imot den nåde som følger med gudstjenestene.»

Denne omsorg er intimt knyttet til en annen og høyere som alt annet kommer fra: omsorgen for *Guds sak*, for beskyttelsen av gudsdyrkelsen og — tjenesten. Her finner vi sentret hvor bokstaven og ånden i lovene løper sammen. Og her som alltid er det ånden som levendegjør bokstaven. Å følge lovens bokstav uten å ta hensyn til ånden den er skrevet i, ville bare resultere i karakterløs mekanikk. Og om den ånd som skal besjele kirkemusikken lærer «*Motu proprio*» oss følgende:

For det første at komponister som vil virke for Kirken må ha sans for det sakrale. Kanskje er de ikke alltid troende i dette ords strenge, teologiske betydning. Men har de sans for det spesielle i det stoff de her står overfor, vil de ikke kunne unngå å føle nødvendigheten av å gå ut over seg selv og med alle evner søke etter riktige uttrykk på et område hvor det guddommelige og det menneskelige i den grad er knyttet sammen.

Utvilsomt legger Kirkens forskrifter en viss disiplin på kirkemusikken. Men det er en berikende disiplin. Ethvert kunstverk er en overvinning, og først over en selv. Og det finnes ikke et kunstverk som ikke er blitt prøvet overfor lovene om midler og mål.

I annen rekke fremholder så Pius X at kirkemusikkens utvikling må ha tradisjon som grunnlag, dvs. være knyttet til ånden i de former som Kirken har godkjent til bruk. Av disse former er det enkelte, den gregorianske sang f. eks., som nyter en privilegert stilling.

Men Kirken ville aldri finne på å dømme kirkemusikken til en umulig stagnasjon. Liturgien er en levende ting, og den organiske lov for alt som lever er utvikling. Både «*Motu proprio*» og ensyklikaen «*Mediator Dei*» har her latt mange muligheter stå åpne for kunstnerens frie virksomhet. Betingelsen er imidlertid at det ikke skal være noe villet brudd med fortiden, ikke noe «villet opphør av kontinuiteten». I så fall ville det jo heller ikke være noen reell utvikling, for all utvikling som fortjener dette navn oppviser både noe stadig og noe bevegelig.

Pius X er på disse betingelser villig til å tillate all musikk i helligdommen, selv den mest moderne. Men samtidig vil han beskytte liturgien for mulige overdrevninger av en slags «modernisme» i musikken. Dette viser han når han gir den mest tradisjonelle og universelle form for sunge bønn, den gregorianske sang, en konstant og aktuell verdi, til tross for at den er totalt uskikket for utvikling.

Situasjonen i Argentina tilspisses

Foran en ny bølge av kirkeforfølgelse

I velunderrettede kirkelige kretser i Roma er man av den mening at man må regne med en ny alvorlig kirkeforfølgelse i Argentina. Etter den massearrestasjon av kjente opposisjonspolitikere som fant sted på Maria's opptagelse, den 15. august, får kjente katolikker i stigende grad skriftlige trusler og anonyme telefonoppringninger, og kirker og klostre trues med en «avregning med 16. juni». Peronistene, som — etter hva politiske kretser i Buenos Aires erklærer — bare er i stand til å opprettholde makten med vold og terror, forsøker på ny å mobilisere pøbelen ved sin agitasjon. Religiøse institusjoner, fortrinnsvis nonneklostre og kjente katolikkers boliger, er i de siste netter blitt oversmurt med rød maling.

Arrestasjonene 15. august, da bl. a. over 100 kjente opposisjonspolitikere ble kastet i fengsel, skjedde under påskudd av at det fra katolsk side skulle være planlagt et attentat på elektrisitetsverket og andre kommunale bygninger i Buenos Aires, samt et attentat på Peron. De peronistiske «avsløringer» av disse påståtte komplotter viser imidlertid tydelig at denne aksjon bare var et påskudd til å gå løs på Kirken igjen. Beretningene i den peronistiske presse er meget tynne. Som «sjelen» i komplottet nevnes den 22-årige student Ricardo Mario Rafael Coop Oliver, og som hans medsamsvorne den «katolske fører» Dr. Mario Amadeo. Men han har ikke hatt noen som helst ledende stilling innenfor en katolsk organisasjon. Den radikale politiker Michel Torino, som også er blitt nevnt som medsamsvoren, har i et intervju betegnet de peronistiske påstander som «redselseventyr».

Det offisiøse blad «Democracia» offentliggjorde siste uke retningslinjene for den nye peronistiske taktikk i Argentina. Bladet deler opposisjonen i «motstandere» og «fiender». Som motstandere betegnes de politiske partier, som fiender «oligarkerne og de klerikale». I Argentina har den peronistiske og den «reaksjonære» front lenge stått forbitret overfor hverandre. De siste ville de første til livs, og av den grunn har peronistene måttet svare med «slag på slag». Hver enkelt peronist — erklærte «Democracia» — må reagere slik som det passer ham.

*

Radio Vaticana betegnet i forrige uke i en utsendelse de av peronistene fremsatte påstander om at det skulle finnes store våpen- og ammunisjonslagre i de katolske institusjoner, som «fullstendig ubegrunnede». Det måtte da være at man ville betegne de flasker med kjemiske væsker som finnes i alle høyere skolers fysikkværelser, som helvedesmaskiner.

Konklusjonen på alt dette må da bli at kirkemusikkens fremtid avhenger av et lojalt og oppriktig forhold til Kirkens forskrifter for liturgien. Slik kan det bli en ny blomstring for ekte kirkemusikk. Kanskje vil den komme i verker som er originale i stil og uttrykk, men det skulle ikke hindre Kirken i å anerkjenne dem. Om kunsten derimot bare vil gå sine egne veier og overtrent alle liturgiske regler, så vil den uvegerlig ende i blindveier, uansett hvilken retning den gikk ut fra.

Pater Thoralf Norheim, O.P.

FRA OSLO KATOLSKE BISPEDØMME:

I dagene 19.—23. september samles Bispedømmets prester til retrett i Bispegården, Akersveien 5, Oslo. Foredragene vil bli holdt av pastor Peter Schindler, p.t. København.

Våre ordenssøstre og alle Kirkens øvrige medlemmer anmodes om i disse dager ganske særlig å huske prestene i deres bønn, slik at retretten må bære frukt og bli til rik åndelig gagn for vår felles oppgave.

Murerlærlingen

SKUEPLASSEN for denne handlingen er det flate taket til en boligblokk, svimlende høyt over en storbyss hektiske vrimmel. Kupler og tårn rager opp her og der. Dypt nedenfra kommer den dempede støy fra fotgjengerne og bilene opp til bygningsarbeiderne.

De har satt seg ned for å ha frokostpause. Hagedorn som er sliper, og murmester Tertilt sitter på sementgulvet med ryggen mot et jerngelender og spiser. Skiferplater ligger i stabler omkring dem, stillaser, bøtter med kalk og verktøy er plasert der det er en ledig plass. En mannhøy stige med fem eller seks trinn står lent opp mot en nylig oppmurt kamin.

Oppe på kaminen holder murerlærlingen Peter til. Med kaffekoppen i den ene hånd og brødet i den annen tygger han så kinnene står runde og lar maten smake. Arbeidet har gjort ham sulten, særlig her i høyden under en blå himmel. Peter skyver luen bak i nakken og tar en drabelig bit av brødet. Så kaster han et blick ut over byen. Det er i mai måned, solen stråler og vinden lufter varmt og aromatisk fra syd. Trærne er alt sprunget ut og trekker grønne slør langs etter gatene. En sky som ligner en båt seiler bort over himmelen. Dagen er vidunderlig og attpå til er det lørdag. Bare noen timer til og arbeidsuken er slutt. Tanken utløser én gledesrus. Ikke bare i lærlingen Peter som liksom ikke riktig er opptatt i faget enda, men like meget hos de andre, murmesteren og den gamle sliper. Det gir seg utslag i at Hagedorn, sliperen, blinker opp til kaminen og trekker den uanselige Peter med i samtalen.

«Nå Peter, har du søndagsplanen klar?» Peter blir «N» blir så overveldet av å bli snakket til at han ikke finner et ord å si, han bare ler og nikker. «Hva har du egentlig fore søndag?» erter Hagedorn. Men Peter får fremdeles ikke et eneste ord frem, bl. a. takket være en stor leverpølsebit. Murmester Tertilt ser opp: «Du skal vel på fotballkamp om ettermiddagen og på kino etterpå med en eller annen?» Hagedorn fortsetter: «Ikke med en jente alt vel, småen?» Peter er imens blitt ferdig med nisten og kan reise seg og svare: «Det med fotballkampen stemmer. Men ellers ikke. Forresten skal jeg i Kirken og jeg har også fore et sykebesøk.» «Sykebesøk — hvem er det som er syk,» roper Hagedorn til ham. «Min venn fra sportsklubben,» sier Peter. «Han ligger

på sykehuset. Brakk ankelen søndag.» «Nå ja, nikket Hagedorn, «det er pent av deg.» Så så han på klokken og sa i det han viste seg: «Så gutter, på'n igjen. Det er enda noe igjen av arbeidsdagen.»

Så bar det løs igjen i friskt tempo. Tanken på friettermiddagen lokket frem både plystring og sang. Over dem jaget svalene i den blå luften. Så var klokken tolv og Hagedorn kunne endelig synges ut: «Mine herrer, pakk sekkene og kom dere av sted!»

Men så skjedde og de skulle til å forlate taket, hørte de et gjallende skrik. En kvinne ropte på hjelp et eller annet sted på forsiden av det høye huset. Bygningsarbeiderne lyttet — på ny hørtes ropet, inntrengende og dødsens engstelig. Og nå hørtes ikke bare en enkelt stemme, men mangfoldig lød ropene fra alle kanter, også fra gaten. Arbeiderne sto der skrekkslagne, Hagedorn, Tertilt og den halv voksne Peter. Langs med en forlengelse av husfasaden kom de til et jerngjelender, og det de nå oppdaget fikk blodet til å stivne i årene på dem: Om trent ti meter bortenfor, i samme høyde, er et barn blitt hengende i gitteret til en balkong. Det er neppe mer enn ett år gammelt. En kvinne, antagelig moren, holder det enda i benene og utgyder sin fortvilelse som en vanvittig. Slik hun står, kan hun ikke greie å holde det stort lenger.

Langt der nede på gaten står en mengde mennesker og roper og peker, men føler seg maktesløse og vet ikke hva de skal gjøre. Vinduene er fulle av ansikter, men ingen kan hjelpe, uoppnålig fjernt henger barnet der over avgrunnen, skilt fra moren bare av balkonggitteret. Enda holder hun krampaktig, spørsmålet gjelder nå: Hvor lang tid vil det gå før hun blir lammet og stiv av det krampaktige grepet?

Hun roper sin kval ut mer og mer besettende. Men hvor skal redningen komme fra her? En eneste liten mulighet finnes det. Men den er livsfarlig. Fra plattformen hvor arbeiderne står går det en gesims, smal som en vinduskarm, bort til balkongen. Men hvem tør vel utfordre døden og begi seg ut der! I allfall kan en ikke forlange slikt av noen, alle mennesker henger jo fast ved livet, ikke minst på en slik deilig dag!

Plutselig har Peter svunget seg over gelenderet. Murerlærlingen Peter! Hagedorn og Tertilt vil forskrekket holde ham tilbake, men så tør de ikke foregripe skjebnens gang lenger. Peter setter langsomt det ene benet foran det andre. Det er i høyden ti meter, men for ham er det som om balkongen glir stadig lenger vekk. Det flimrer for øynene hans og hjertet hamrer, så begynner også svetten å renne. Det er åndeløs stillhet mellom himmel og jord. Alle rop er forstummet, trafikken i gaten er stoppet helt opp og kvinnen på balkongen holder pusten.

Ennå mangler fem skritt — ennå er der tre. Da går det som en brus gjennom den tindrende middagstimen: Peter har med den ene hånden grepet fast i rekkverket

UTLANDET:

VATIKANET

Pavens sunnhetsstilstand er tilfredsstillende.

Pavens livlege, professor Galeazzi-Lisi, har kunnet reise på sin årlige ferie, da paven befinner seg så vel at livlegens stadige nærvær ikke er nødvendig i Castel Gandolfo.

Den internasjonale ungdomsforbunds statutter godkjent.

Pave Pius XII har godkjent statuttene for Det internasjonale katolske ungdomsforbund. Som formann er valgt Heini Koppler, Tyskland. Forbundet omfatter ungdomsforeninger i 30 land, og det akter å avholde generalforsamling våren 1956.

Pave Pius XII's søster død.

Grevinne Giuseppina Pacelli Mengarini, en eldre søster av paven, er nylig død, 83 år gammel. Hun var enke, og hadde vært delvis lam de siste tyve år.

Gave til De forente nasjoner.

Paven har disponert et beløp av 1 000 dollars til De forente nasjoners barnehjelp. I et brev som fulgte med pengegaven, erklærer mgr. Dell'Acqua i Statssekretariatet, at gaven vil være et konkret bevis på pave Pius XII's interesse for det rosverdige arbeide som gjøres for vanskelig stille barn.

Hvor mange hører pavens ord?

Den 9. juli i år sendte den engelske filosof Bertrand Russell ut en appell på vegne av 8 vitenskapsmenn, deriblant Albert Einstein. Den gikk ut på å vakte menneskeheten om de farer som en fremtidig krig ville medføre, da den vil bli fatal i sine virkninger, og ba regjeringene betenke at de aldri vil kunne nå sine mål gjennom verdenskrig. Denne appell har gitt gjenlyd i store deler av verden og pressen har stort sett tatt velvillig imot den. L'Osservatore Romano knytter noen bemerkninger til den skrevet av sjefredaktøren, grev Dalla Torre. Han undrer seg over at vitenskapsmenneskes opprop har vakt større oppmerksomhet enn pave Pius XII's så ofte gjentatte appeller. «Er det fordi verdensauditoriet ikke er vant til, eller forberedt på å ta imot pavens ord som gjelder for alle, til alle tider og for alles samvittighet? Pius

Vår tapre altoppofrende mor, farmor og oldemor

Ulrikka Sutter

døde den 27. august.

Hun anbefales til de troendes forbønn.

R. I. P.

Olga og Einar Sutter

Vi må respektere avdødes ønske om ingen nekrolog. Men i takknemlighet for alt hun ga oss i livet, lyser vi fred over fru Ulrikka Sutters minne.

St. Olavs red.

og med den andre sikret seg småen. Med en siste anstrengelse får han rakt barnet til moren. Hun er nær ved å bryte sammen, oppløst i tårer. Og med oppbydel- sen av den siste rest av sine krefter klarer Peter så vidt å bringe seg selv i sikkerhet på balkongen.

I byen setter i samme stunden alle klokkene i å kime. De kimer i lysende glede søndagen i møte.

XII har talt om menneskeheten, mens Einstein har talt om «den menneskelige rase». Han har talt om «den biologiske art» som en direktør for en zoologisk have. Dette er ikke noen bebreidelse rettet mot en vitenskapsmann, han har brukt de ord han har funnet mest skikket til å oppvekke en reaksjon hos menneskene og oppildne deres selvoppholdelsesdrift, begreper av mer spirituell karakter er de ikke ment å dekke.» Dalla Torre fremhever at det ikke desto mindre er på et åndelig grunnlag og ikke på det animalske instinkt at menneskehetens fordømmelse av krigen bør hvile. Etter hans mening vil en utelukkende animalsk frykt, frykten for den totale ødeleggelse, til syvende og sist tjene dem som håndhever maktens bruk. Og enhver ytterlighet blir mulig hvis det åndelige grunnlag mangler.

400 år siden jesuitterordenens stifter døde.

Til neste år blir det 400 år siden den hellige Ignatius av Loyola, jesuitterordenens stifter, døde, og pave Pius XII har allerede sendt et Apostolisk Brev til den nåværende general for ordenen, pater Jean Jannssens. I brevet lykønsker Paven ordenens medlemmer med deres store grunnlegger, og understreker den overnaturlige ånd og den store betydning St. Ignatius' «Eksersiser» stadig har. Til slutt uttrykker Paven ønsket om at Jesu Selskap må få fortsette sitt resultatrike arbeide trass i alle angrep og vanskeligheter.

Den hellige Ignatius av Loyola ble født 31. mai 1491 i Spania. I overensstemmelse med familietradisjonene, begynte han på den militære løpebane, men ble såret, og under sykdommen som fulgte, begynte han å tenke på det åndelige liv. Etter grundige overveielser trakk han seg tilbake til et stille sted hvor han skrev ned sine åndelige kamper, de såkalte eksersiser. Så dro han på en pilegrimsreise til Det hellige land, og studerte deretter ved universiteter i Spania og Frankrike. Det var i Paris han samlet sine første følgesvenner og reiste til Roma. Der ble han ordinert til prest, og stilte seg med sine feller helt til Pavens disposisjon. I 1540 godkjente pave Paul III det første forslag til statutter for Jesu Selskap. Ignatius ble valgt til den første general, som han fortsatte å være helt til sin død i 1556.

Det som særlig karakteriserer den hellige Ignatius, er den store vekt han legger på lydigheten, og så den absolutte tilitt til Gud i alt sitt arbeide og en intens personlig innsats. Hans viktigste oppgave var apostolatet, og han ble en av Kirkens store reformatorer i begynnelsen til den moderne tid. Når Kirken har kunnet beholde sin plass i de eldste deler av verden og derfra utbre seg over hele jorden, skyldes det for en stor del den hellige Ignatius og hans disiplers iherdige virksomhet.

Dominikanerordenen i dag.

Dominikanerordenen har i dag over 30 provinser og 8 500 medlemmer. Det er Den katolske kirkes syvende største orden. I årene fra 1945 til 1954 har det vært en tilvekst på 6,8 prosent. Jesuitterordenen er den største, den har 32 000 medlemmer. Deretter kommer fransiskanerordenen med 25 000, salesianerne med 17 000, De kristne skolebrødre med 14 800 og benediktingerne med 11 000 medlemmer.

SØR-AMERIKA

Store problemer for Den katolske kirke.

De latin-amerikanske biskoper var i sommer samlet i Rio for å drøfte Kirkens problemer i denne del av verden. Ca. 90 % av befolkningen i Sør-Amerika må antas å være katolikker, men etter de siste statistikker å domme, er bare 10–12 % praktiserende.

Det er derfor ikke så rart at tallrike sekter stadig vinner tilhengere. Spiritismen er også meget utbredt, og det er en god del kristne som mener de kan forene kristendom og spiritisme. Mangelen på religiøs oppdragelse fører ofte til at mange katolikker praktiserer overtro og rester av he-

denske religioner. På Cuba er det bare 15 000 av 135 000 barn som får regelmessig katekismeundervisning. Halvparten av de dømte kommer ikke til den første hellige Kommunion.

Årsakene til disse nedslående tall er at Latin-Amerika aldri har kommet seg etter forfølgelsene i det 19. århundre, og at angrepene stadig fortsetter. Det ble deportert så mange prester og ordensfolk i det forrige århundre, at antallet prester siden da ingen gang er blitt tilstrekkelig. I Europa regner en med en prest for hver 1 000 troende, skal sjelesørgervirksomheten kunne skjønnes tilfredsstillende. Etter det burde det være 154 000 prester i Latin-Amerika, mens det bare er 28 693. Det trenges altså 120 000 prester til i denne del av verden!

Men problemene er ikke bare begrenset til prestemangelen. Den katolske aksjon må oppmuntres og utvikles, og Kirkens virksomhet tillempe seg de forskjellige sivilisasjoner, da innbyggerne kommer fra alle kanter av verden. Fremfor alt må Kirken komme seg «ut av sakristiene», hvortil den altfor lenge har vært foretrent av Staten. Begivenhetene i Argentina, som for en stor del skyldes forsøket på å danne kristne fagforeninger, viser at reorganisasjonen innen Kirken vil kunne gjøres med et visst hell, men også at den oppvekker reaksjoner.

BELGIA

Felles hyrdebrev fra Belgias biskoper om skolene.

Den 14. august ble et fellesbrev fra biskopene opplest i alle Belgias katolske kirker. Det angikk det brennende skoleproblemet, og bekjentgjorde at det ville bli en serie manifestasjoner den 3. og 4. september til minne om at 25 år er gått siden kunngjøringen av pave Pius XI's rundskriv «Divinus illius Magistri».

Lørdag 3. september belyste en rekke talere rundskrivets lære i Palais des Beaux-Arts i Bryssel, og dagen etter seblebrerte kardinal Roey, Belgias primas, en pontifikalmesse i Koeckelberg-basilikaen sammen med alle Belgias biskoper. To biskoper prekte, en på fransk og en på tysk. Til slutt innviet kardinalen undervisningen i Belgia til Jesu hellige hjerte. I anledning av disse dager, blir en populærutgave av rundskrivet sendt ut i et stort antall over hele landet.

Hyrdebrevet inneholdt en appell til alle som interesserer seg for ungdommens kristne oppdragelse, om å være til stede i Koeckelberg den 4. september.

Belgiernes mening om skole spørsmålet.

En nøytral organisasjon har nylig foretatt en enquête, og på spørsmålet om hva som ble ansett for mest betydningsfullt, svarte 51 % at de satte skole spørsmålet først. 13 % anså kampen mot arbeidsløsheten som viktigst, 9 % 40-timers uken og 8 % skattereformene. På spørsmålet: Godkjenner De forslagene til Collard-regjeringen, svarte 29 % ja, 57 % nei og 14 % hadde ingen bestemt mening. På spørsmålet: Ville De akseptere en kompromissløsning, svarte 47 % ja, 33 % nei og 20 % var ubestemt. På det siste spørsmål: Hvem synes De burde ha mest å si i skole spørsmålet, Staten, Kirken eller foreldrene, svarte 10 % i statens favør, 6 % i Kirkens, 74 % mente foreldrene burde få bestemme, og 10 % ville ikke uttale seg.

ENGLAND

Stor frimerkeutstilling.

2 500 frimerker med religiøse motiver er blitt fremvist i London. Utstillingen var arrangert av ordensfolk, og beskytter var erkebiskopen av Westminster, kardinal Griffin.

«Pax Romana» kongress i London og Nottingham.

Ca. 700 studenter har deltatt i Pax Romana-kongressen i august i år. Blant de viktigste spørsmål som kongressen drøftet var: De problemer som kan oppstå for studentene ved overgangen fra studentlivet til det praktiske liv, studentenes forberedelse til det sosiale liv, universitetenes oppgaver og

OSLO

Wittusen & Jensen a.s

Trykkeri — Kontorrekvisita — Systemer

a.s Rørlegger

Tlf.: 42 41 75 — 42 41 56

Hausmangst. 16, Oslo

Utfører nyanlegg, omlegninger og reparasjoner

plikter i de forskjellige land, utveksling av studenter for å fremme forståelsen av folkenes behov og de internasjonale forbindelser.

FRANKRIKE

Paul Claudels endelige hvilested.

De jordiske levninger til den berømte franske forfatteren Paul Claudel, som døde i mars i år, har til nå befunnet seg i en av gravhvelvingene under Notre-Dame katedralen i Paris. Den 3. september ble gravleggelsen foretatt i Isère, hvor han bodde den siste del av sitt liv. Ingen andre enn hans to sønner fulgte med kisten fra Paris, men under begravelsen var forfatterens 21 barnebarn og den øvrige familie til stede. Den kjente franske organist, Joseph Sanson, venn av Claudel og forfatter av boken «Claudel og musikken», var kommet til requiem-messen, og ved graven sa skuespilleren Jean-Louis Barrault noen ord.

JUGOSLAVIA

En prest for domstolen igjen.

I disse dager blir dommen avsagt over prioren for salesianernes gymnasium i Zagreb, pater Bajak. Han er blitt beskyldt for å ha mottatt pakker og pengemidler fra De forente stater og andre utland. Pateren svarer at så er tilfelle, og at alt er benyttet til velgjørenhetsarbeide. Salesianerne har et hus i Zagreb hvor de tar i mot unge enten de er studenter, arbeidere eller rett og slett husløse. Takket være denne virksomhet nyder salesianerne den største respekt og beundring på stedet, men resultatet er altså at prioren nå er blitt beskyldt for «en utstrakt handelsvirksomhet og valutasmugling».

NEDERLAND

Pax-Christi-kongressen avsluttet.

Kongressen ble avsluttet den 12. august i Nijmegen med en pontifikalmesse selebrert av mgr. Rusch fra Innsbruck. Mange interessante og mangeartede problemer og synspunkter ble drøftet på kongressen, bl. a. hvilken holdning organi-

sasjonens medlemmer kan innta i visse bestemte situasjoner, for eks. til gjenopprustningen i Tyskland. De fleste av deltagerne mente at selv om enhver gjenopprustning er et onde i og for seg, har de kristne lov til å ha avvikende meninger på dette punkt, alt etter de forskjellige omstendigheter.

Kardinal Feltin talte til slutt om katolikkenes kamp for freden: de viktigste dyder er troen, en sann beskjedenhet og en sunn dømmekraft. «For å kunne arbeide for freden, må fredsfor kjemperen gå frem med varsomhet og fri for fordommer.»

Kongressen presiserte at Vestens kultur må opprettholdes i den utstrekning den representerer kristne idealer, men det må også arbeides for Europas enhet ved å skape en mentalitet som fremmer brorskapsfølelsen mellom nasjonene. De internasjonale katolske organisasjoners betydning ble også fremhevet, og samarbeidet mellom dem. Likeså den katolske informasjon med henblikk på dannelsen av den offentlige opinion.

Den neste internasjonale Pax-Christi-kongress vil bli holdt i San Sebastian i Spania i 1956, etter hva det foreløpig er bestemt.

SVEITS

Etter Genève-møtet.

Møtet i Genève har vært en anledning for de kristne, katolikker og andre, til å vise gjennom forskjellige manifestasjoner i hvilken grad de tar del i folkenes ønsker om fred, og hvor klart de er seg bevisst om nødvendigheten av å ta de løft som må til skal freden bli virkelighet. Da møtet ble åpnet, sendte kardinal Feltin som president for Pax Christi-bevegelsen, ut denne appell gjennom pressen: «Pax Christi, en kirkelig bevegelse, kan ikke lovprise den eller den løsning, heller ikke kan den foreslå en bestemt forhandlingsmetode. Men i det vi husker Kristi ord om at «uten meg kan dere intet», ber vi alle medlemmer av bevegelsen og alle dem rundt i verden som sympatiserer med den, om å be inderlig for at møtet i Genève må bli et fremskritt på veien mot fred i rettferdighet og gjensidig forståelse.

TRONDHEIM		
<p>Lykkekaffe - Lykkete I. K. Lykke A/S Trondheim</p>	 <p>Marie Schjetne ²/₅ BARNEUTSTYR</p>	<p>P. G. SWENSSON Manufaktur & Sengeutstyr Torvet - Trondheim</p>
<p>C. A. LIE ¹/₅ Møbler</p>	<p>INGV. ALSTAD Fisk - Sild Ilevollen 32 - Tlf. 20291 Trondheim</p>	<p>BERG & VIGUM ¹/₅ Elektrisk Installasjonsforretning Telf. 21483 - Trondheim</p>
<p>TRØNDERMEIERIET Trondheim Centralbord 29 500 Melk - Fløte - Smør - Ost</p>	 <p>Chr Brinckmann ²/₅</p>	<p>A/S SIGURD KVENILDS Eff. Tlf. 20 829 Alt i sengeutstyr og barneutstyr</p>
<p>Karl Wilh. Wickstrøm ARTIKLER FOR SYKE- OG BARNEPLEIE Jomfrugt. 6 - Tlf. 22 784 - Trondheim</p>	<p>Tapeter Linoleum P. B. PAULSEN & CO. A/S Søndregt. 14 - Trondheim</p> <p>Gardiner Gulvtepper</p>	
<p>A/S TRONDHJEMS JERNINDUSTRI Sykesenger - Stålrørsmøbler</p>	 <p>CIP PEDERSEN GLASSMAGASIN</p> <p>Alt i glass, porselen, stentøy og kjøkkenutstyr En detalj. En gros</p>	

TYSKLAND

Adenauers Moskvarreise.

Når den tyske forbundskansleren reiser til Moskva i september, vil tyske katolske menn be dag og natt i kapellet i Ranft i Sveits. Ranft er det sted hvor den hellige Nikolaus

von der Flüe i 1481 ba for den indre fred i Sveits, og det ble da også en varig fred i landet. De tyske katolikker som nå reiser til Ranft, vil be om at det må bli et godt resultat av Moskvaforhandlingene, om forsoning mellom folkene og om Russlands omvendelse.

<p><i>Kjøp hos disse</i></p>	<p>Karl Knap A/s Tif. 2710 Bygningsartikler — Rør og Maskinforretning Linoleum — Vaskemaskiner — Kjøleskap</p>		<p>Halden- firmaer</p>
<p>Martha Klein Ahlsen Frukt - Sjokolade - Tobakk Tif. 1269</p>	<p>FRIDTJOF NIELSEN Kjøtt- og pølsevareforretning Tif. Forr. 1094 — Privat 1282 Etbl. 1890</p>	<p>Gunnar Setterquist Elektrisk forretning. Aut. installatør og radioforhandler Tif. 1981 og 1733 — Storgt. 1</p>	
	<p>Haakon J. Jørgensen Rørleggerforretning Tif. 2900</p>	<p>ØSTFOLD SNEKKERIFABRIKK Dører — Vinduer — Trapper Tif. 1630</p>	
<p>Oskar Andersen Fisk — Delikatesseforretning Inneh. Karl Storm Andersen Tif. 1155 — Privat 1159</p>	<p>E. Sem a/s Bøker — Papir — Trykksaker</p>		

BERGEN

<p>A. K. EGGE A/S Frukt og grønnsaker En gros</p>	<p>Hopsdal & Dahl A/s Aut. Installatør, Radio- og Utstyrsforretning TORNØEGÅRDEN - BERGEN</p>		
<p><i>Gjertsen</i> <i>i Småstrandgaten</i> BOKHANDEL BERGEN</p>	<p>ERLING KRAGE A/S PRYD- OG BRUKSKUNST Bergen Telefon central 14110 Telegramadresse: «Kjell»</p>		
<p><i>Urmaker Anton M. Olsen</i> Olav Kyrrresgate 1 Telefon 13035</p>	<p><i>Chr. M. Vestheim A/s</i> MEK. VERKSTED & RØRFORRETNING VESTRE STRØMKAI 1 - BERGEN - TELEFON 16794</p>		
<p>A/S BERGENS MONIERFABRIK Murmester og entreprenørforretning Tif. 10341 - 17243</p>	<p>Murmester M. OLSEN A/s Entreprenør Centralbord 13635</p>		
<p>TRAN-, FRUKT-, BLEKK- og SJOKOLADEFLEKKER forsvinner ved bløtlegging og kok i «REFORM» BERGENS SÅPEFABRIKK A/S</p>	<p>SPEIL OG FOTORAMMER i godt utvalg SPEILFABRIKKEN midt i Marken</p>		

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

Melitta

KAFFETRAKTER

og ekstra fin snusmalt
kaffe gir

BEDRE KAFFE
DRØYERE KAFFE

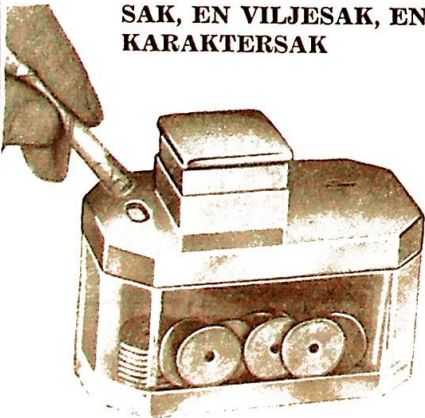
NORENBERG & CO. A.S

— Margarinfabrikk —

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

A SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK

«KLAR»

Fåes i banker over hele landet

OBS!

Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi
den tidligere
adresse!

All slags forsikring

ANTH. B NILSEN & CO'S

ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

G. GALLIGANI

PRYD- OG BRUKSKUNST

OSLO

ØKONOM Centralopvarming

Inneh.: Trygve A. Engh

Tlf. 42 51 33 - Oslo

Varme — Ventilasjon — Damp

Varmtvann — Olje — Stoker

Fyring — Kjelerep. — Ettersyn

WISBECH

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

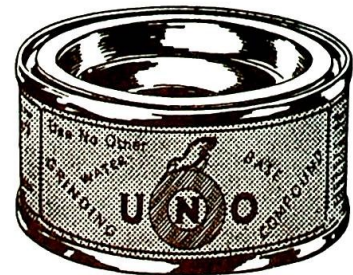
JOHAN OLSEN & SØNNER

Murmester & Entreprenørforretning

Etablert 1896

Kongensgate 17, Oslo

Telefon 42 99 90

Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler